

*Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 21 okt. 1952*

Naar aanleiding van Uw 146 zou ik in overleg met Pereira het volgende advies willen uitbrengen:

Een besluit om in reeds getroffen regelingen omtrent overkomst gezinsleden van Missiepersoneel wijziging te brengen heeft naar mij voorkomt, tweëerlei aspect, en wel:

1. De reeds hier te lande bestaande onzekerheid onder het Missiepersoneel omtrent het toekomstig lot van de Missie zou sterk toenemen en de stemming onder diegenen, wie gezinshereniging is toegezegd zou ongunstig worden beïnvloed. Gevreesd moet worden, dat door een dergelijke maatregel onrust onder het personeel zou ontstaan.

Pereira seint heden hierover aan de Minister van Oorlog. Ik kan zijn opinie onderschrijven, al heeft voor mij het sub 2 te noemen aspect groter betekenis, omdat ik mij kan voorstellen, dat indien overwegingen van algemeen belang dit zouden vorderen, het individuele belang van gezinshereniging voor hier gedetacheerde militairen daarvoor zou moeten wijken.

2. Een besluit tot voorlopige stopzetting van uitzending - de kosten waarvan door de Indonesische Regering worden betaald - zal niet nalaten bij de Indonesische Regering en speciaal bij de Minister van Defensie de indruk wekken dat de Nederlandse Regering reeds ten principale de beslissing heeft genomen om de Missie te zijner tijd terug te trekken.

Ik kan mij voorstellen dat U er prijs op zou stellen deze indruk te vestigen, bijvoorbeeld teneinde daarmee druk uit te oefenen op de Indonesische Regering, om zich ten aanzien van de Missie duidelijker uit te spreken dan tot nu is geschied. Hiertegenover zou ik willen stellen, dat voor zover de toestand zich op het ogenblik laat aanzien (en ik moet dit voorbehoud maken omdat er wel een zekere ontspanning in de politieke arena te constateren is, waar niemand kan zeggen of deze duurzaam zal zijn), de aanvallen op de NMM, die resulteerden in de PNI-motie, zijn geneutraliseerd.

Uw reactie op het aanblijven van de Regering Wilopo na de aanvaarding van de PNI-motie is volkomen begrijpelijk, maar zoals Mukarto mij hedenmorgen zei toen ik hem op dit aspect wees: 'Wij in Indonesië denken niet zo rechtlijnig'.

De Regering zag immers weliswaar een voor haar onaanvaardbare motie aangenomen, maar er was naar Indonesische opvatting geen reden tot aftreden meer toen het Parlement zelf zich tijdelijk uitschakelde: de voorzitters hebben immers namens de commissie van overleg zelf aan de Regering voorgesteld, dat het Parlement voor onbepaalde tijd op reces zou gaan.

De Indonesische Regering is - alweer op het ogenblik - geporteerd voor een zakelijke behandeling van het Missievraagstuk. Ook representatieve figuren uit Masjumi (Natsir) en PNI (Ruslan Abdulgani) hebben zich in gelijke zin uitgesproken. Volgens de betreffende overeenkomst tussen beide landen zal overleg over de continuering van de Missie na ultimo 1953 nog voor eind 1952 moeten plaatsvinden. Ik vraag mij dan ook af, of in het algemene kader van de aanstaande herziening van de Nederlands-Indonesische betrekkingen het niet in beider partijen belang is omtrent het verder lot der Missie conform de bepalingen der geldende overeenkomst overleg te openen en intussen geen interimbeslissingen te nemen, die op dit overleg zouden kunnen prejudiciëren.